

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Zmiany klimatu a strategia lizbońska”

(2008/C 44/18)

W dniach 25-26 kwietnia 2007 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię w „Zmiany klimatu a strategia lizbońska”.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego (Centrum Monitorowania Rozwoju Zrównoważonego), której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 1 października 2007 r. Sprawozdawcą był Ernst Erik EHNMARK.

Na 439. sesji plenarnej w dniach 24-25 października 2007 r. (posiedzenie z 24 października 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Zmiany klimatu stały się dla nas konfrontacją z przeznaczeniem. Stanowią one zagrożenie nie tylko dla naszego dobrobytu, lecz także dla naszego życia. Zagrożenie to ma charakter naprawdę globalny i staje się coraz poważniejsze wraz ze wzrostem ilości emisji.

1.2 Według naukowców mamy 10-15 lat na zahamowanie wzrostu emisji. Wniosek jest oczywisty: nie ma czasu na beczynność.

1.3 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zwraca się do Komisji Europejskiej z pilną prośbą o przygotowanie programów i środków zmierzających do realizacji ambitnych celów przedstawionych w marcu tego roku przez Radę Europejską. Obywatele czekają na jasne sygnały dotyczące priorytetów i działań. Europa powinna przodować nie tylko w planowaniu, ale także w realizacji projektów.

1.4 Łagodzenie zmian klimatu wymaga trwałych wysiłków o niezmiernie szerokim zasięgu. Ponieważ zmiany klimatyczne będą miały wpływ praktycznie na wszystkie grupy społeczne, odpowiedzialność za to zadanie spocznie zarówno na sektorze publicznym, jak i prywatnym.

1.5 EKES podkreśla potrzebę wprowadzenia przejrzystych środków, by obywatele mogli je zarówno śledzić, jak i czerpać z nich inspirację. W planowaniu i realizacji tych środków należy stosować podejście oddolne.

1.6 EKES podkreśla potrzebę podjęcia trwałych wysiłków w zakresie komunikacji i konsultacji z obywatelami i społecznościami lokalnymi.

1.7 EKES stanowczo zaleca włączenie szeroko zakrojonych wysiłków mających na celu zwalczanie zmian klimatu do strategii lizbońskiej na rzecz konkurencyjności i zatrudnienia. Strategia lizbońska zawiera już zobowiązanie dotyczące zrównoważonego rozwoju. Obecnie nadszedł czas, by uwzględnić w niej także walkę ze zmianami klimatycznymi.

1.8 Wykorzystanie strategii lizbońskiej jako narzędzia — oraz jej „ekologizacja” — oznacza, że UE może się oprzeć na istniejącej strukturze, w ramach której dostępna jest powszechnie uznana metodologia oraz sprawnie funkcjonujący system koordynacji. Unia Europejska musi zwiększyć skuteczność oraz korzystać z istniejących synergii wszędzie tam, gdzie to możliwe.

1.9 EKES przedstawia plan włączenia zagadnień związanych ze zmianami klimatu do strategii lizbońskiej. Szczególnie znaczenie ma fakt, że dzięki strategii lizbońskiej możliwe staje się osiągnięcie powszechnego konsensusu w kwestii wspólnych celów i działań.

1.10 EKES podkreśla konieczność opracowania szeregu zintegrowanych wytycznych w zakresie zwalczania zmian klimatu oraz włączenia ich do strategii lizbońskiej. Podobnie jak inne wytyczne w ramach tej strategii, będą one podlegały tym samym procedurom oceny i procedurom porównawczym, w tym otwartej metodzie koordynacji.

1.11 Zmiany klimatyczne mogą uwypuklać istniejące zakłócenia i różnice społeczne zarówno w UE, jak i w innych częściach świata. Zmiany klimatu sprawiają, że nasza solidarność zostaje poddana istotnej próbie. Za cel należy sobie postawić dostosowywanie się do zmian i ich łagodzenie w taki sposób, aby nie doprowadzić do bezrobocia i zakłóceń społecznych. Zwalczanie zmian klimatu nie może spowodować zwiększenia liczby obywateli żyjących w nędzy. EKES podkreśla wagę kontynuacji strategii lizbońskiej w sposób, który połączy konkurencyjność, spójność społeczną oraz działania na rzecz zwalczania zmian klimatu.

1.12 W celu finansowania działań na rzecz zwalczania zmian klimatu należy połączyć źródła prywatne i publiczne. Kluczowa rola przypada w tym zakresie Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu. W budżecie UE powinno być widoczne, które środki przeznaczone są na tego typu działania. EKES stanowczo zaleca, aby Komisja wypracowała narzędzia służące wytwarzaniu „zielonego” PKB.

1.13 Zwalczanie zmian klimatu może przynieść pozytywne skutki w dziedzinie konkurencji. Na rynkach światowych szuka się nowych energooszczędnych rozwiązań, na przykład w sektorze transportu. Należy zwiększać inwestycje w badania i rozwój. Uczenie się przez całe życie nabiera większego znaczenia niż kiedykolwiek.

1.14 Pracę, którą mamy do wykonania, można określić jako sprawdzian demokracji uczestniczącej. Obywatele oczekują, że będą pytani o zdanie. Niezmiernie istotna funkcja przypada tu partnerom społecznym, którzy są pomostem między społeczeństwem a władzą. Kluczowym narzędziem jest dialog społeczny na wszystkich szczeblach. Zorganizowane społeczeństwo obywatelskie będzie miało do odegrania znaczącą rolę, w dużym stopniu także w zakresie gospodarki społecznej.

1.15 EKES w dalszym ciągu będzie poważnie angażował się w walkę ze zmianami klimatu. Komitet jest gotów wnieść w nią konkretny wkład, tak jak czyni to już w ramach strategii lizbońskiej. Jego działaniom będzie przyświecała idea solidarności między narodami i pokoleniami zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza nią.

1.16 W walce, która nas czeka, potrzebujemy zaangażowanego i otwartego na dialog przywództwa politycznego.

2. Dynamiczny program UE na rzecz zmian klimatu

2.1 Rada Europejska w marcu br. przyjęła dynamiczny i ambitny program na rzecz zwalczania zmian klimatu. Plan działania przewiduje docelowo dwudziestoprocentowy udział energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym UE, dwudziestoprocentową redukcję emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. (a pod pewnymi warunkami redukcję sięgającą 30 %), natomiast w długim okresie — obniżenie emisji gazów cieplarnianych w UE do 2050 r. o 60-80 %. UE postanowiła ponadto zwiększyć wydajność energetyczną w całej Unii Europejskiej o 20 % do 2020 r. Plan ten czyni z UE światowego lidera w walce ze zmianami klimatycznymi.

2.2 Jeśli chodzi o instrumenty służące realizacji celów, Rada Europejska nie zajęła zdecydowanego stanowiska. Poproszono Komisję Europejską o przygotowanie wniosków, które posłużą za podstawę przyszłych decyzji. Ponadto Komisja rozpoczęła publiczne konsultacje dotyczące możliwych sposobów dostosowywania się do zmian klimatu.

2.3 Konieczność podjęcia pilnych działań przewijała się w szeregu wypowiedzi. Na przykład przewodniczący Komisji, José Manuel Barroso, stwierdził na początku tego roku, że UE musi nadal odrywać wiodącą rolę w walce ze zmianami klimatycznymi oraz zachęcać innych do podążania jej śladem: „Czołowa pozycja wynika ze zobowiązania się UE do obniżenia emisji co

najmniej o 20 % do 2020 r.; zachętą jest nasze oświadczenie, że pójdziemy jeszcze dalej, jeżeli inni się do nas przyłączą. W końcu chodzi przecież o globalne ocieplenie, a nie europejskie”.

2.4 „Wnioski Komisji w sprawie energii i zmian klimatu stanowią zasadniczy element strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia” — stwierdził przewodniczący Barroso. Strategia lizbońska, przyjęta w 2000 r., wyznaczyła cel uczynienia UE do końca dekady „najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy gospodarką na świecie, zdolną do zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego, stworzenia liczniejszych i lepszych miejsc pracy oraz zagwarantowania większej spójności społecznej”. W 2006 r. Rada Europejska określiła politykę energetyczną jako jeden z czterech obszarów priorytetowych strategii lizbońskiej. W zintegrowanych wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia (nr 11) na bieżący tryletni okres również zalecono państwom członkowskim wykorzystywanie potencjału energii odnawialnych oraz wydajności energetycznej do wspierania wzrostu, zatrudnienia i konkurencyjności.

2.5 UE musi znaleźć równowagę pomiędzy konkurencyjnością, spójnością a szybko narastającymi zagrożeniami wynikającymi ze zmian klimatu. Celem niniejszej opinii jest zbadanie, gdzie występują (lub mogłyby wystąpić) synergia i konflikty w ramach walki ze zmianami klimatu.

2.6 Koszty powrotu w 2030 r. do obecnego poziomu emisji gazów cieplarnianych oszacowano na 200 mld USD ⁽¹⁾. Według niedawnego raportu Konwencji ramowej ONZ w sprawie zmian klimatycznych koszty te rozkładają się następująco:

- Przemysł: 38 mld USD
- Budynki, głównie izolacja: 50 mld USD
- Transport: 90 mld USD
- Odpady: 1 mld USD
- Rolnictwo: 30 mld USD
- Leśnictwo: 20 mld USD
- Badania technologiczne: 35-45 mld USD

Liczby te wskazują na potrzebę skutecznego zarządzania i koordynacji. Do tego należy jeszcze dodać wysokie koszty bierności (jak wskazano w ubiegłym roku w raporcie Sterna). W praktyce im dłużej czekamy, tym więcej kosztować nas będzie działanie.

2.7 Zapewnienie finansowania przyszłych działań to duże wyzwanie. EKES wzywa Komisję Europejską do rozpoczęcia konsultacji z partnerami publicznymi i prywatnymi w celu ustalenia priorytetów. Kluczowa rola w koordynacji rozwiązań finansowych przypada Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz funduszom strukturalnym.

⁽¹⁾ Konwencja ramowa ONZ w sprawie zmian klimatycznych (UNFCCC): Analiza aktualnych i planowanych inwestycji oraz przepływów finansowych związanych ze skuteczną i wiążącą w skali międzynarodowej odpowiedzią na zmiany klimatyczne.

2.8 Kolejny przegląd strategii lizbońskiej zostanie przeprowadzony przez Radę Europejską w marcu 2008 r., a następny okres planowania sięgać będzie 2011 r. Przegląd ten będzie okazją do wskazania obszarów, w których możliwe jest uzyskanie synergii.

3. Zasadnicze wyzwania — wykorzystanie potencjalnych synergii

3.1 Strategia lizbońska stała się kluczowym narzędziem promowania wspólnych celów przez 27 państw członkowskich. Już samo to jest nie lada osiągnięciem. Zmiany klimatu wprowadzają do agendy europejskiej szereg nowych kwestii politycznych. Występują tutaj znaczne możliwości uzyskania synergii.

3.2 Niemal od początku społeczeństwo oparte na wiedzy było uważane za jeden z fundamentów strategii lizbońskiej.

3.3 Strategie w zakresie innowacji, wsparcie dla centrów innowacji oraz nowe inicjatywy na rzecz promowania transferu wiedzy od badań do produktów są częścią strategii lizbońskiej i programu UE na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu. Na szybko rozwijającym się rynku produktów energooszczędnych Europa zajmuje wiodącą pozycję w wielu dziedzinach. Jednakże w sektorze przemysłu wytwórczego Europa może być narażona na konkurencję ze strony producentów zagranicznych, szczególnie jeśli chodzi o produkcję małych i ekonomicznych samochodów. Ważny będzie dalszy rozwój sektora usług towarzyszący wprowadzaniu ambitnych środków na rzecz powstrzymania zmian klimatu.

3.4 Ochrona klimatu wiąże się także z polityką energetyczną. Europa musi mówić jednym głosem w sprawach związanych z jej zewnętrzną polityką energetyczną. Dzięki wspólnemu działaniu UE stanowi siłę negocjacyjną, której interesów, takich jak ochrona klimatu, bezpieczeństwo energetyczne, energia w przystępnej cenie, nie można zignorować.

3.5 Zmiany klimatyczne mogą uwypuklać istniejące zakłócenia i różnice społeczne. Takiemu rozwojowi wypadków będzie zapobiegać ambitna polityka kształcenia.

3.6 Wpływ strategii przeciwdziałania zmianom klimatu na zatrudnienie stanie się jedną z zasadniczych kwestii. Za cel należy sobie postawić dostosowywanie się do zmian i ich łagodzenie bez powodowania powszechnego wzrostu bezrobocia. Zmieniający się krajobraz przemysłowy tworzyć będzie większy popyt na uczenie się przez całe życie, a także nieuchronnie doprowadzi do zmian w organizacji pracy, zatrudnieniu i dochodach.

3.7 Skuteczna walka ze zmianami klimatu wymaga zdecydowanego poparcia ze strony społeczności lokalnych. Duże zainteresowanie wzbudzają projekty tworzenia wsi neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla. Występuje tutaj znaczna potrzeba wymiany doświadczeń. Wzrośnie popyt na energooszczędne domy, a także na remonty i izolację budynków.

3.8 Rolnictwo ma również rolę do odegrania w kontekście zmian klimatu i strategii lizbońskiej, nie tylko jako rodzaj działalności dotknięty zmianami klimatycznymi, lecz także jako sektor, który może przyczynić się do złagodzenia ich skutków. Należy bardziej niż kiedykolwiek zachęcać autorów badań nad rolnictwem do kontynuacji prac w kierunku ograniczenia zużycia materiałów do produkcji rolnej lub dostosowania technik prac gruntowych przy zachowaniu optymalnej wielkości zbiorów, a także zapewnić w przyszłości dostępność gatunków roślin bardziej przystosowanych do zmian klimatycznych. Nie należy zapominać o zróżnicowanej produkcji nieżywnościowych surowców rolnych. Powinno się uwzględnić kształcenie ustawiczne przeznaczone dla tego sektora.

3.9 Na wykorzystanie funduszy strukturalnych wpływać będą takie problemy związane z klimatem, jak pustyńnienie oraz podnoszenie się poziomu mórz. Innym czynnikiem są tutaj mieszkańcy obszarów peryferyjnych, gdzie rosnące ceny energii powodować będą poważne problemy. Utrzymanie warunków życia na odpowiednim poziomie jest zagadnieniem, w którym niezwykle cenną rolę odegrać mogą sieci utworzone w ramach strategii lizbońskiej, umożliwiając wymianę doświadczeń.

3.10 Wszystkie przedstawione przykłady wskazują na zakres i pilną potrzebę wykorzystania z możliwości skoordynowanych działań między strategią lizbońską a Europejskim Programem Zapobiegania Zmianom Klimatycznym.

4. Ku nowej definicji wzrostu

4.1 Ważne jest, zarówno z gospodarczego punktu widzenia, jak i z perspektywy zmian klimatycznych, by przyjąć środki w ramach celu strategii lizbońskiej dotyczącego „trwałego wzrostu”. Dlatego też w ramach nowego trzyletniego programu strategii lizbońskiej trzeba dokładnie przeanalizować definicję „wzrostu”. Należy propagować wzrost, który jest neutralny z punktu widzenia emisji dwutlenku węgla lub wręcz pozytywnie wpływa na jego poziom.

4.2 Komitet wielokrotnie wskazywał na to, że nie można dłużej postrzegać wzrostu wyłącznie w kategoriach ilościowych; potrzebna jest raczej nowa koncepcja wzrostu, w której na pierwszym planie znalazłyby się cele jakościowe oparte na kryteriach zrównoważonego rozwoju. Kryteria te obejmowałyby rzecz jasna oddzielenie emisji gazów cieplarnianych od wzrostu. Dlatego też Komitet ponownie wzywa Komisję i Radę do:

— określenia, czy istnieje konflikt pomiędzy strategią zrównoważonego rozwoju i przeciwstawianiem się zmianom klimatu z jednej strony, a strategią lizbońską z drugiej, zwłaszcza w wykorzystaniu produktu krajowego brutto jako wskaźnika dobrobytu społecznego i dobrej koniunktury gospodarczej, oraz

— pokazania, jakie są wymagane cechy nowego „wskaźnika dobrobytu”, bardziej zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, który mógłby nazywać się na przykład „przemysłany wzrost” (ang. smart growth) lub „zielony PKB”.

5. Transport obszarem sprzeczności?

5.1 Sprzeczność celów szczególnie wyraźnie występuje w sektorze transportu. W strategii lizbońskiej podkreśla się znaczenie odpowiednich korytarzy i sieci transportowych. W rezultacie wiele wysiłków skupia się na rozbudowie transportu drogowego, co jednak jest całkowicie sprzeczne z łągzeniem skutków zmian klimatu.

5.2 W kontekście obecnego wzrostu gospodarczego w państwach UE szybko zwiększa się natężenie transportu drogowego. Niektóre szacunki mówią wręcz o czterdziestoprocentowym wzroście do 2020 r. Dochodzi do tego kwestia wzmożonego ruchu powietrznego. Wzrost transportu nie został dotąd oddzielony od wzrostu emisji gazów cieplarnianych i nie ma perspektyw na szybkie zaradzenie tej sytuacji. Biopaliwa nie będą w stanie zastąpić paliw kopalnych w najbliższej przyszłości, a prawdopodobne postępy technologiczne związane z wydajnością paliw i silników najpewniej nie wystarczą jako przeciwwaga planowanego wzrostu natężenia transportu.

5.3 W ramach nowego trzyletniego programu strategii lizbońskiej do zagadnień związanych z transportem należy podejść z punktu widzenia zmian klimatycznych. Celem powinno być zapewnienie UE odpowiedniego systemu transportu, który jednak w większym stopniu uwzględniać będzie oddziaływanie na klimat. Marginalny zaledwie wzrost kolejowego transportu towarowego stanowi niezwykle poważny sygnał ostrzegawczy. Jeszcze silniej dało się to zauważyć w zeszłorocznej białej księdze w sprawie transportu, w której skupiono się na transporcie drogowym i lotniczym, a nie na transporcie kolejowym i żegludzie śródlądowej. Przyglądając się funduszom strukturalnym wyraźnie widać, że znaczne środki wydawane są w sposób nieprowadzący do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, lecz wręcz wywołujący odwrotny efekt.

5.4 W perspektywie następnych 20-50 lat (horyzont czasowy stosowany przez Radę Europejską w problematyce zmian klimatycznych) Europa będzie musiała znaleźć rozwiązania transportowe, które będą zarówno efektywne, jak i przyjazne dla klimatu. Dlaczego na przykład brak przepisów mających na celu wspieranie transportu pilniejszych towarów szybką koleją?

5.5 Rosnące natężenie transportu drogowego oznacza również, że w dalszym ciągu eksploatowane są starzejące się samochody ciężarowe, wyposażone w zanieczyszczające silniki, mimo iż emitują one duże ilości gazów cieplarnianych. Komisja powinna rozpocząć konsultacje w sprawie sposobów modernizacji starego taboru ciężarowego — i ostatecznie, wycofania przestarzałych i mało wydajnych pojazdów. Ponadto należy podjąć działania po stronie popytu. Konieczne jest wprowadzenie zachęt prowadzących do zmniejszenia ogólnej wielkości

transportu oraz do przestawiania się na formy transportu bardziej zgodne z wymogami zrównoważonego rozwoju.

6. Plan połączenia tematyki zmian klimatu ze strategią lizbońską

6.1 Cele, jakie UE postawiła sobie w walce ze zmianami klimatu, wymagać będą znaczącego udziału wielu instytucji i zainteresowanych podmiotów. Logiczne wydaje się więc, że należy wykorzystać metody pracy i doświadczenia wynikające ze strategii lizbońskiej.

6.2 Przede wszystkim olbrzymie znaczenie ma, by strategia lizbońska, ze swym podejściem opartym na trzech filarach, obejmowała swoim programem operacyjnym cele w zakresie walki ze zmianami klimatu, tak aby przyspieszyć postępy w najważniejszych obszarach.

6.3 Plan zintegrowanych działań UE prowadzący do ograniczenia zmian klimatu i dostosowania się do nich obejmowałby następujące punkty:

6.4 Komisja Europejska powinna dokonać przeglądu istniejących programów w celu podkreślenia zagadnień związanych ze zmianami klimatu w bieżącym budżecie. W kolejnym okresie budżetowym należy przekierować znaczące środki na przeciwstawianie się zmianom klimatu. Prawdopodobnie jednak niektóre z nich trzeba będzie przenieść już w bieżącym okresie budżetowym. Należy podkreślić, że największa odpowiedzialność za ograniczenie zmian klimatu i przystosowanie się do nich spoczywa na szczeblu krajowym.

6.5 Komisja Europejska na początku grudnia przedstawi wnioski legislacyjne dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i emisji. Umożliwi to Radzie Europejskiej podjęcie decyzji w marcu 2008 r. w ramach określania wytycznych na kolejny trzyletni okres strategii lizbońskiej. Stanowić to będzie doskonałą okazję do lansowania wspólnego wdrażania.

6.6 Niezmiernie ważne jest, aby pomiędzy działaniami i służbami Komisji Europejskiej nawiązała się konieczna współpraca. EKES już wielokrotnie podkreślał, że wewnętrzna współpraca w Komisji ma kolosalne znaczenie.

6.7 W oparciu o propozycje Komisji i decyzje Rady można będzie rozpocząć zakrojone na dużą skalę działania informacyjne i komunikacyjne, w celu podniesienia świadomości obywateli i propagowania inicjatyw na szczeblu lokalnym i regionalnym.

6.8 W świetle przyszłych propozycji dotyczących odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia emisji EKES podkreśla znaczenie ścisłego i ciągłego dialogu z partnerami społecznymi i zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim. EKES zaleca, by korzystać z dialogu społecznego jako jednego z wielu forów wymiany informacji i konsultacji. Konieczne jest, aby zorganizowane społeczeństwo obywatelskie również zostało zaangażowane w te rozważania.

6.9 Podsumowując pewne szczegółowe propozycje wymienione w powyższym planie, należy odnotować następujące punkty:

- ocenę celów operacyjnych zakładanych w trzyletnim horyzoncie czasowym;
- włączanie kwestii związanych ze zmianami klimatu do ogólnych wytycznych w dziedzinie polityki społeczno-gospodarczej;
- włączanie kwestii związanych ze zmianami klimatu do krajowych programów reform odnoszących się do postępów w realizacji strategii lizbońskiej;
- zaangażowanie zainteresowanych stron, zwłaszcza na szczeblu krajowym i lokalnym;
- przygotowywane przez Komisję sprawozdania porównawcze na temat postępów;
- rozszerzenie stosowania otwartej metody koordynacji na zagadnienia związane ze zmianami klimatu;
- aktywne zaangażowanie środków masowego przekazu oraz organizacji zainteresowanych stron w dostarczanie obywatelom aktualnych informacji na temat czynionych postępów;
- ukierunkowane wsparcie dla innowacyjnych projektów, a zwłaszcza dla społeczności lokalnych, w zakresie rozwoju neutralnego z punktu widzenia emisji dwutlenku węgla (por. przykłady z Wielkiej Brytanii).

6.10 Przykłady stosowania punktów odniesienia dla zagadnień klimatycznych w strategii lizbońskiej:

- wzrost udziału przewozów kolejowych i żeglugi śródlądowej o dwa punkty procentowe rocznie;
- zwiększanie stosowania energooszczędnych lamp w budynkach użyteczności publicznej o określony procent rocznie;
- zainicjowanie dni informacyjno-komunikacyjnych dla uczniów, w wymiarze jednego dnia rocznie.

Bruksela, 24 października 2007 r.

7. Rola partnerów społecznych i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego

7.1 Zmiany klimatyczne i strategia lizbońska stanowią razem znaczące wyzwania dla Unii Europejskiej. Działania i programy należy bezwzględnie opracowywać i zatwierdzać w ramach procesów oddolnych, nie wolno narzucać ich z góry. W związane z tym prace należy angażować zarówno partnerów społecznych, jak i zorganizowane społeczeństwo obywatelskie.

7.2 EKES gotów jest służyć w tym zakresie swoją siecią zainteresowanych stron.

8. Potrzeba przywództwa politycznego

8.1 Rada Europejska stanowczo określiła cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych.

8.2 Co to w praktyce oznacza dla naszych społeczeństw i codziennego życia obywateli jest jedną z zasadniczych kwestii pozostających do rozstrzygnięcia w przyszłości. Jakiego rodzaju społeczeństwa pragniemy? Jak europejski model społeczny może przystosować się do wielości wyzwań, które przyniosą ze sobą zmiany klimatu? Jak może pogodzić wymogi konkurencyjności, spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju występujące równocześnie w zglobalizowanym środowisku? Te zagadnienia powinny być przedmiotem stale prowadzonej debaty nad tym, jakiego społeczeństwa pragną obywatele.

8.3 W szeregu opinii wydanych w ostatnich latach EKES podkreślał potrzebę przywództwa politycznego w działaniach dotyczących zmian klimatu oraz rozwoju zrównoważonego. Potrzeba ta pozostaje nie mniej aktualna.

8.4 Zmiany klimatu nadchodzą w szybkim tempie. Wywołuje to niepokój wśród obywateli. Potrzebne nam jest obecnie konstruktywne przywództwo polityczne, nie tylko na szczeblu unijnym i krajowym, ale w dużym stopniu także na szczeblu gminnym i lokalnym.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Dimitris DIMITRIADIS